№ 180
კვირა, 22 აგვისტო, 1899 წ.

ბაზეთი ღირს:

თვე	მან. კ.	თვე	მან. კ.
12 . . .	10—	6 . . .	6 —
11 . . .	9 50	5 . . .	5 50
10 . . .	8 75	4 . . .	4 75
9 . . .	8 —	3 . . .	3 50
8 . . .	7 25	2 . . .	2 75
7 . . .	6 50	1 . . .	1 50

ცალკე ნომერი—ერთი შაური

„ივერიის“ ტელეფონი № 227

1877—1899

ივერია

№ 180
კვირა, 22 აგვისტო, 1899 წ.

რედაქცია:
ნიკოლოზის ქუჩა, 21.

ტფილისი.
ბაზეთის დასაბარებლად
და განცხადებათა დასაბეჭდად
უნდა მიმართონ რედაქციას და წერა-კითხვ. გამავრც. საზოგადოების კანცელარიას

ფასი განცხადებისა:
ჩვეულებრივი სტრიქონი პირველ გვერდზედ 16 კაპ., შეორეხზედ—8 კაპ.

„ივერიის“ ტელეფონი № 227

ეროვნული ბიბლიოთეკა

ᲥᲣᲗᲐᲘᲡᲘᲡ ᲡᲐᲗᲐᲕᲐᲓ ᲐᲖᲜᲐᲣᲠᲝ ᲡᲙᲝᲚᲐ. მიმდინარე წლის ენკენისთვისათვის სკოლაში არის თავისუფალი ვაკანსია 3 (მე III პარალ. განყოფ., რომელიც შარშან გაიხსნა). სხვა განყოფილებებში და პროგიმნაზიულს კლასებში არც ერთი თავისუფალი ადგილი არ არის. შესაძლებელია, სექტემბერში მოსწავლეების ხელ-მეორე გამოცდის შემდეგ განთავისუფლდეს რამდენიმე ვაკანსია, მაშინ დაინიშნება საკონკურსო ეგზამენი და მიღებულ იქმნებიან ისინი, ვინც საუკეთესოდ დაიკერტნ ეგზამენს.

თხოვნა უნდა შემოიტანონ აგვისტოს 31-მდის. თხოვნასთან ერთად საჭიროა შემდეგი საბუთის ქაღალდები: ნათლობის და ყვავილის აცრის მოწმობები; 2 მოწმობა ქუთაისიდან. აზნ. ბანკიდან, რომ მოწაფის შშობელი ირიცხება ხსენებულ ბანკის დამფუძნებელთა შორის. ხელ-მეორე ეგზამენი მოხდება 28, 31 აგვისტოს და 1 სექტემბერს. საკონკურსო ეგზამენი 2 და 3 სექტემბ. სწავლა დაიწყება 4 სექტემბერს.

ქუთაისის სათავად-აზნ. სკოლის ინსპექტორი ალ. ალ. გარსევანშვილი
(2—ნ.—2)

ქართულის დრამატიულის საზოგადოების გამეფეობა

სთხოვს იმათ, რომელთაც სურვილი გამოაცხადეს გამოსაცდელ წარმოდგენაში მონაწილეობის მიღებისა, მოგრძანდნენ ქართველთ თეატრში 29 ამა აგვისტოს, როდესაც მათ დაუ-

ᲤᲔᲚᲔᲢᲝᲜᲘ

ᲡᲐᲪᲣᲗᲐᲠᲘ ᲠᲐᲛᲔ-ᲠᲣᲗᲔ.

(წერილი გურიიდამ)

დრეიფუსის ხელ-ახალი პროცესი, ლაბორის დაჭრა, პარიკის ამბოხებანი, გააგაში მომხდარი სამშვიდობო კონფერენცია, ოპორტოში გაჩენილი შავი ჭირი, ოინები კალიტრატესი და მისგან ბანკის დაპყრობა—ყოველივე ეს სულ გადაგვავიწყა ერთმა ამბავმა და სახელდობ ინან, რომ განზრახვა აქვთ ქ. ოზურგეთსა და დ. ჩოხატაურს შუა არსებულს გზა-ტკეცილს მიმართულება შეუცვალონ. დღეს მთელს გურიაში ამის შესახებ და ჭლაპარაკობენ, ჰბჭობენ, თათბირობენ და აქა-იქ არზებსაც სთხზავენ და ზოგს ს

ეროვნული ბიბლიოთეკა

დარჩენილთა რიცხვი უფრო მეტია იმათზედ, რომელთაც მიაღწიეს სასწავლებელს.

ბევრმა ეს არა სასურველი მოვლენა იმას მიაწერა, რომ ქართველებს არც ნიჭი აქვთ ევროპიული განათლება შეითვისონ და არც თუ დიდი სურვილი მოიპოვებათ სწავლისაო. თუ ასე არა ყოფილიყო,—დასძენენ ისინი,—ქართველების რიცხვი სასწავლებლებში მეტი იქმნებოდა, ვიდრე ეხლა არისო. ამ აზრის უსაფუძვლობა თვით ოფიციალურის ცნობებით დამტკიცდა არა ერთხელ. ეს ცნობები ჰმოწმობს, რომ არც სიბეჯითითა და არც ნიჭით ჩვენი ბავშვები სხვებს არ ჩამოუვარდებიან და ზოგიერთებს ასწრებენ კიდეც. ესვე ცნობები ამტკიცებს, რომ სასწავლებლებში შესვლის მსურველნი ქართველთა შორის მრავალთა უმრავლესია, მხოლოდ ბევრი გარეთ რჩება ადგილის უქონლობისა გამო და ზოგიც იმიტომ, რომ ვერ იტანენ მეტოქობას ქალაქელ ყმაწვილებთან გამოცდის დროს და ამასთანავე სიღარიბის გამო ვერ ახერხებენ ის ხარჯი გასწიონ, რაც საჭიროა სწავლისათვის. ამ რიგად ყოველსავე ეჭვს გარეშეა ის გარემოება, რომ მხოლოდ ორი მიზეზი აფერხებს ჩვენში სწავლა-განათლების გავრცელებას: 1) სიღარიბე და 2) პირდაპირ სოფლიდგან ჩამოსულ ბავშვთათვის სასწავლებლებში შესასვლელ ეგზამენების დაბერა, მართალია, ეს ორი მიზეზი იმდენად მძლავრი და შეუპოვარია, რომ საჭირო აღარ არის სხვა მიზეზების დასახელება, მაგრამ ჩვენ კიდევ იმიტომ უარ-ვყოფთ სხვა მიზეზებს, რომ ცოლი ავ-ც�eლოთ ჩვენს ერს და განსაკუთრებით მოწინავე წოდებას, რომ ვითომ იგი მოწადინებული არ იყოს შესაფერი განათლება მისცეს თავისს შვილებს. თუ ქართველ ბავშვთა უმრავლესობა სასწავლელი რჩება, ეს იმიტომ, რომ ღარიბნი ვართ და არ შეგვიძლიან ის ხარჯი გავწიოთ, რაც სასწავლებლებს უნდა. ღარიბნი ვართ იმიტომ, რომ მეჯრენენი, სოფლის მუშანი ვართ და ამას აჩქარებით ნურავინ გვისაყვედურებს. თუ მცირეა სასწავლებლებში მოსიარულე ბავშვების რიცხვი, იმიტომ, რომ უმრავლესობას 7 და 8 წლის სოფელში მცხოვრებს ბავშვს ვერ მოუხერხებია იმ თავითვე შეესწავლა სახელმწიფო ენა იმ რიგად, როგორც ქალაქელი ბავშვი ახერხებს ეროვნებისა, წოდებისა და სარწმუნოების მიუხედავად. ყველასათვის თვალ საჩინოა, რა რიგად დიდია ჩვენს ხალხში სურვილი სახელმწიფო ენის შესწავლისა. მაგრამ რასაკვირველია, თუ 6, 7 და 8 წლის ბავშვს უძნელდება ერთბაშად შესწავლა ამ ენისა?! აი მიზეზიც ეს არის, რომ ვერ იქერს იგი ხშირად სასწავლებელში შესასვლელს ეგზამენს. ჩვენმა საზოგადოებამ ეს კარგა ხანია შეიგნო და იგი სცდილობს კიდეც შესაფერი ღონისძიება იღონოს, რომ როგორმე შეასუსტოს ამ დამაბრკოლებელ გარემოებათა ძალა და ამით სწავლა-განათლების საქმე გააადვილოს ჩვენში. ეს ღონისძიება ორ გვარია, როგორც ორ გვარია ჩვენის მოზარდ თაობის მდგომარეობა.

უმეტესი ნაწილი ამ თაობისა, შეძლებაც რომ ჰქონდეთ მათ მშობლებს, სასწავლებელს გარეთ უნდა დარჩეს, რადგან, როგორც ვთქვით, შეუძლებელია, რომ სოფლიდგან ჩამოსულისათანავე ქალაქელებს გვერდში ამოუდგეს, ცოდნის მხრივ შეეწონოს. აი ამ უმეტესობისთვის ჩვენმა თავად-აზნაურობამ დააარსა სათავად-აზნაურო სასწავლებელი. პირველ დაწყებითი სწავლა ისეა მოწყობილი. ამ სასწავლებელში, რომ ბავშვს პედაგოგიის მოთხოვნილებისამებრ აჩვენენ უცხო ენის აღვილად შესწავლას, რათა პირველ კლასიდგან დაწყებული უფრო სავსებით და კარგად შეიგნოს ყველა საგანი რუსულს ენაზედ. ამ სასწავლებელში შემოღებული წესი სწავლისა იმდენად მარჯვე და სასარგებლოა, რომ ორი-სამი წლის განმავლობაში რუსულის ენის უცოდინარი ბავშვი კარგად სწავლობს ამ ენაზედ ლაპარაკს. ადვილად წარმოსადგენია, რა დიმბრთემოდათ ამ სასწავლებელში მოსწავლეთ, თავად-აზნაურობას რომ არ მოეფიქრებინა მისი დაარსება მთავრობის ნება-რთვითა და მოწონებით. ეჭვს გარეშეა, რომ ასში 70—80 აქ მოსწავლე ბავშვებისა სრულიად უსწავლელნი დარჩებოდნენ, ზოგი მარტო იმისთვის, რომ ღარიბის დედ-მამის შვილნი არიან, ხოლო უმეტესობა იმად, რომ როგორც სოფლის შვილნი ვერ ასწრობენ სახელმწიფო ენა შეისწავლონ 7,8 წლის მიღწევის დროს, და ვინც ამ ხანში არ იცის ეს ენა, იგი ხომ ვერც ერთ სასწავლებელში ვერ შევა. რაკი ასეთი დიდი აზრი აქვს სათავად-აზნაურო სასწავლებელს, ამიტომაც არის, რომ სრული ყურადღება ჩვენის საზოგადოებისა და ყოველის შეგნებულის ადამიანისა ამ სკოლისაკენ არის მიმართული: არც ხარჯს ვიშურებთ მისთვის და არც თანაგრძნობას, რადგან ვიცით, რა დიდს სამსახურს გვიწევს იგი. ამ რიგად უძღვება ჩვენი თავად-აზნაურობა იმ მოზარდ თაობას, რომელიც განათლებას ვერსად მიიღებდა, სათავად-აზნაურო სასწავლებელი რომ არა გვქონოდა.

მაგრამ არის მეორე ნაწილი ჩვენის მოზარდის თაობისა, რომლის შესახებაც ზრუნვა-პატრონობაც ისევე საჭიროა, როგორც სხვათა შესახებ. ჩვენ ვამბობთ იმ ქართველ მოსწავლეთა შესახებ, რომელთაც ასე თუ ისე მოახერხეს და შესძლეს მთავრობის მიერ დაარსებულ სასწავლებლებში ფეხის შედგმა: გიმნაზიებსა, რეალურ სასწავლებლებსა, ინსტიტუტებსა და სხვაში. ამ მოსწავლეთ როგორც იყო დაუძლეიათ ხიბნელე უცხო ენის ადრევე შესწავლისა ან იმიტომ, რომ ქალაქადგ-ლას სცხოვრობდნენ, ან კიდევ იმიტომ, რომ განსაკუთრებით კარგს მდგომარეობაში იყვნენ ჩაყენებულნი, რაც მხოლოდ უმცირესის ხვედრია. არც ამათი მდგომარეობაა სანატრელი. მათი უმრავლესობა ღარიბის ოჯახის შვილნი არიან და ამიტომ დიდ გაჭირვებას იტანენ სწავლის დროს: არც თავისს დროზედ ჩაცმა აქვთ, არც ჭამა, სასწავლი ნივთების უქონლობა, უბინობა და სხვა ამგვარი დიდად აფერხებს მათ სწავლის შეძენის საქმეში. ერთად ერთი მიზეზი იმ ცნობილი გარემოებისა, რომ ვითომ თავად-აზნაურთა შვილები მხოლოდ „დეკორიანსკი“ კლასამდე მიაღწევენ ხოლმე, ის არის, რომ საცოდავ ცხოვრება აქვთ მათ სწავლის დროს, თუ სადმე პანსიონში არ არიან მიბარებულნი. დაგანაბეგრს კი შეუძლიან პანსიონში მიბარება და ხარჯის გაწევა!?. აქაც ის წყეული სიღარიბე გვიშლის ხელს. საუბედურად, მოსწავლე თაობის ამ ნაწილზედ ვერ ჭერდა აქამდე ჩვენს საზოგადოებას მიპყრობილი ყურადღება, თუმცა თითქოს დროს ელოდა, იმედს აძლევდა თავისს თავს, იქმნება იქ-ც გავწევდეროგორმეო, მაგრამ უქონლობა, როგორც სხვა საქმეში, აქაც ხელს უშლიდა და, ვინ იცის, როდის რას მოახერხებდა თავისის საკუთარის ძალით, მთავრობას რომ არ გამოეწოდა ხელი შველისა და დახმარებისა. რაც აქამდე ჩვენის საკუთარის ძალ-ღონით ვერ შევძელით, იმედია, ეხლა მთავრობის შემწეობით შევისრულებთ, რადგან ხელმწიფე იმპერატორის უმოწყალესის ბრძანებით უმაღლესი მთავრობა დავალებულია დახმარება აღმოუჩინოს თავად-აზნაურობას, თუ ეს წოდება მოისურვებს სხვა და სხვა სასწავლებლებში მოსწავლეთათვის პანსიონის დაარსებას.

ამა წლის 25 მაისს უმაღლესად დამტკიცდა სახელმწიფო საბჭოს აზრი, რომ მთელს იმპერიის თავად-აზნაურობას მიენიჭოს უფლება თავისის სახელით ვრცელ-ფრცელ ნაკადული, ალლახმა უწყის, სად ჰეონავდა...

ეს არის ჩემი აზრი საკამათოდ გადაქცეულის სენის შესახებ და ვინც უკეთესს რასმეს იტყვის, არც იმდენად ჯიუტი ვარ, რომ არ მოუსმინო და არ დაუჯერო.

* * *

საფოსტო გზა-ტკეცილიდგან რომ სასოფლო გზებზე გადავიდეთ, ვგონებ, სრულიად ბუნებრივი ნაბიჯი იქმნება და ამის გა-და მისწრებაც არის. სასოფლო გზაზე ახლა, ამ ზაფხულის ბოლოს, შეიძლება სწორედ უკანასკნელის ნაბიჯის გადადგმა და შემდეგ прощай!... მაგრამ დავიწყოთ ისევ თავიდგან. ალბად გაგიგონიათ შემდეგი არაკი და თუ მაინც და მაინც არ გაგიგონიათ, რა ბევრი რამ დაგაკლდებათ, რომ ეხლა გიიგონოთ.

ძალიან ავდრის დროს მგზავრმა იქვე, გზის პირად მახლობელ დუქანს მიაშურა, იქნება თავი შევაფაროვო, მაგრამ მწარედ მოსტყუვდა. დუქანშიაც ისე ლაზათიანად ჰწვიმდა, როგორც გარეთ. გაკვირვებულმა მგზავრმა ჰკითხა მედუქნესა:

—რატომ დუქანს არ დაჰხურავო?

—ხომ არ გაგიგებულ-ხარ, რა დროს დახურვაა, ვეფხ ხედავ, რომ წვიმსო, უპასუხა დინჯად მედუქნემ.

—რა გიშავს, რომ დარში დახუროვო? შეეკითხა ხელ-ახლად მგზავრი.

—დარში წვიმა როდი ჩამოდის ჯ ტყეულ-უბრალოდ ხარჯი რად გავწიოვო. უთხრა მედუქნემ ჯ იმის ნიშნად, რომ ასეთი საბუთიანი პასუხი სთქვა, დიდის თავმოწონებით გადაისვა ულვაშებზედ ხელი.

სწორედ ამ მედუქნის ჭკუისა და გამჭრიახობისანი გახლავართ ერთობ გურულები. ღვინობისთვიდგან მოკიდებული აპრილამდე მუხლამდე და ხშირად წელამდე ტალახებში ვტოპავთ და ვლიავლიავებთ, ხოლო ფიქრადაც არ მოგვდის, რომ გზა ერთხელვე მოვასწოროთ, მოვკეენჭოთ და ადამიანის სასიარულოს დავამგზავსოთ. ზამთარში არ გაკეთდებაო, ზაფხულში ისედაც მშრალია, რა გაკეთება უნდაო, ვამბობთ და ეგრე ტალახსა და ლაფში მივთრევთ ჩვენს ეიმისოდაც არა სიამ-ტკბილ სიცოცხლეს. ვერ მივხვდი, ვერ შევიგნეთ ყველასაგან მიხვედრილი, ყველასგან შეგნებული მარტივი ჭეშმარიტება, რომ გზა ღონეა, გზა ძალერებაა ადამიანთა ურთიერთობისა, დედა ძარღვი სასოგადოების ეკონომიურად აღორძინება-განვითარებისათვის. დავბერდით და იმ მოქალაქობრივ სრულ-წლოვნობამდე ვერ მივაღწიეთ, რომ ჩვენდა თავად გავითვალისწინოთ, რა სჯობია: ტალახში ჩლახანი, თუ მშრალზედ სიარული. ჭკუა გონების საგზალში შუა გზამდე გვიდალატა და იმ დაჯერებამდე ვერ მივედით, რომ უაზო სოფელი, უქუჩო ქალაქი, უხიდო მდინარე და უკარო სახლი არ ვარგა. ღმერთმა, თუ ჩვენმა ილბალმა არც მზრუნველი მოგვცა ისეთი, რომ ჩვენზედ დედად გული შესტკიოდეს, ჩვენ საკეთილდღეოდ ბევრ რასმე ჰზრუნავდეს, თორემ სიცოცხლე გაქვთ ერთ მშვენიერ დღეს ამ მცირე წლოვან ბებრებს გაგვრეკდა წინ და გზას გაგვაკეთებინებდა. ჩვენ გზა გვეკენჭოოდა და ჩვენს მზრუნველს მადლი... მაგრამ ეს რა უხერხული სიტყვა წამომცდა! მადლი რა საამდროვოდ სახსენებელი ლექსია! ეგ სიტყვა სასაუბრო, თუ სამწერლო ენათა საუნჯოდგან უკვე ეძორია ქნილია და ვინ იცის, სად მიიდრეკა თავი და სად განუტევა თავისი უმანკო სული! რაც შეეხება ჩვენ მზრუნველთ, ისინი ხომ მადლით არაა სოდეს განთქმულნი არა ყოფილან და ამ ბოლოს დროს-კი ამ მხრით სრულიად აჩკარა ჰყვეს თავიანთ სიტიტვლე. მათ სამზრუნველო ობლებზე რამდენისამე წლის გარდასახადი

ეროვნული ბიბლიოთეკა

სამშობლოს და სახელმწიფოს წინაშე.

იმედი გვაქვს, რომ ჩვენი თავადაზნაურობა სავსებით შეიგნებს დიადს მნიშვნელობას ხელმწიფე იმპერატორის წყალობისას. თავად-აზნაურთა წინამძღოლნი მოვალენი არიან შეჰკრიბონ თავად აზნაურნი, აუწყონ ეს ამბავი და ყოველი ღონე იღონონ, რომ მთელ რუსეთის თავად-აზნაურობასთან ერთად ჩვენც დავიდოთ წილი ხელმწიფე იმპერატორის წყალობაში ჩვენთა შვილთა საბედნიეროდ და სასარგებლოდ. მაგრამ მარტო ამითი არა თავდება ეს ახალი წყალობა. ამასთანავე ნაბრძანებია, რომ ორი კადეტთა კორპუსი დაარსდეს და ოთხასი სხვა ადგილი დაეთმოთ ძველ კორპუსებში თავად-აზნაურთა შვილებს, რომელთაც ამ ბოლოს დროს არა ჰქონდათ უფლება კადეტთა კორპუსებში შესვლისა.

ჩვენ აქ მოკლედ გავაცანით მკითხველს შინაარსი უმაღლესის თავადობის განკარგულებისა. ჩვენი თავადაზნაურობის წინამძღოლნი მოვალენი არიან უფრო დაახლოვებით გააცნონ ჩვენს საზოგადოებას იმ კრებებზედ, რომელიც, ჩვენს აზრით, ამ მოკლე ხანშიე უნდა იყოს მოწვეული. ნუ დავივიწყებთ, რომ ჩვენი უპირველესი მოვალეობა სწავლა-განათლების გავრცელებაა. პანსიონები საუცხოო საშუალებაა, რომ სწავლის საქმე წესიერად და ჯეროვანად სწარმოებდეს. ჩვენი მოწინავე წოდება ისე არაფერით უშველის თავისს თავს, როგორც სწავლა-განათლების მიღებით. თავადობა აშკარად ამ გზას აღგია და ჩვენც ღირსნი არ ვიქმნებით მისის შემწეობისა, თუ მასთან ერთად არ შევიგნებთ ამ მართლაც და ერთად-ერთ გზას წარმატებისას.

თუ ჩვენი მეთაურნი თავის დაღდერობას იქით გადასდებდენ და ილოქნებენ ღონეს, რომ ჩვენც დავაარსოთ პანსიონი, მაშინ ქართველობას ორი დაწესებულება ექმნება, სადაც მისნი ძენი ჯეროვანს სწავლას შეიძენენ: 1) სათავად აზნაურო სასწავლებელი, სადაც, როგორც ვთქვით, ისინი იპოვნიან ბინას, რომელთაც სახელმწიფო სასწავლებელში გაუძნელდებათ შესვლა და 2) პანსიონი, სადაც ბინა ექმნებათ სხვა-და-სხვა სასწავლებელში მოსიარულე თავად-აზნაურთა შვილებს. თუ გავიხსენებთ, რომ ნახევარ ხარჯს ამ პანსიონებისას მთავრობა ჰკისრულობს, დავრწმუნდებით, რომ თავადაზნაურებს ბევრად უადვილდებათ შვილების გამოზრდა და მათი შენახვა.

N

მთავრობის განკარგულებანი

— ებოძათ ტიტულიარნი სოკუტნიკობა კოლეგესკი სკრეტარს უმცროსს ტეხნიკოსს ახელედიანს; გუბერნსკი სეკრეტრობა კოლეგესკი რეგისტრატორებს შტატის უფროს კანტროლიორს— ფიტელიაურს და უმცროსს — თაყაიშვილს.

ახალი ამბავი

— *. ამ დღეებში ტფილისში მოელიან კავკასიის სამოსწავლო ოლქის მზრუნველს კ. პ. იანოვსკის, რომელიც საზაფხულოდ კავკასიის მადნეულ წყლებზედ იყო წასული.

*. ტფილისის გუბერნატორს ი. ნ. სვეჩინს განზრახვა აქვს გაემგზავროს ამ დღეებში ბორის მაზრაში.

*. 19 აგვისტოს განსვენებულ ნ. ე. ზუბალაშვილის ანდერძის აღმსრულებელმა კომისიამ დადგინა: მიენდოს ქალაქის გამგეობის საამშენებლო განყოფილებას შეიმუშაოს სასანიტარო-სამკურნალო ინსპექტორთან ერთად, შეუძლებელთა თავშესაფრის პროექტი, მიენდოს სასანიტარო სამკურნალო საბჭოს შეიმუშავოს შეუძლებელთა თავშესაფრის დებულების პროექტი და დაათვალიეროს განსაკუთრებულმა კომისიამ განსვენებულ ზუბალაშვილის სახლი სასამართლოს ქუჩაზედ.

*. კავკასიის უმაღლესს მთავრობას განზრახვა აქვს ამიერ კავკასიის საერო გზებზედ დროებითის ხის ხიდების ნაცვლად ააშენოს ქვითა, ბეტონითა და ლითონით სამუდამო ხიდები.

*. ქუთაისის ქალაქის საქმეთა საგუბერნიო საკრებულოს არ შეუწყნარებია ბათუმის ქალაქის დადგენილება ნოქალთა კვირა-უქმე დღეებში დასვენების შესახებ.

*. ქალაქის სასწავლებელთა კომისია შეუდგა იმ თხოვნების განხილვას, რომლებიც ქალაქის გამგეობამ მიიღო სხვა და-სხვათაგან საშუალო სასწავლებელთა მოსწავლეთათვის ქალაქის სტიპენდიების დანიშვნის შესახებ.

*. ტფილისის მიხეილის საადმყოფოს ადმინისტრაციამ დეპეშით უკანვე მოიწვია ვადის გასვლამდე მიხეილის საავადმყოფოს ორდინატორი ბ-ნი როზენბაუმი და სხვა მკურნალები, რომელნიც დროებით სამსახურიდგან განთავისუფლებულ იქმნენ.

*. ტფილისის საგუბერნიო გამგეობის სამკურნალო განყოფილებამ წარუდგინა კავკასიის სამკურნალო ნაწილის მმართველს კერძო საქალაქო სამკურნალოს წესდების პროექტი.

*. 20 აგვისტოს ტფილისის საქალაქო საქმეთა საგუბერნიო საკრებულომ დადგინა: 1) გორის მიმდინარე წლის შემოსავალ-გასავლის აღრიცხვა შესრულებულ იქმნას შესწორებით და შეცვლით, ნაჩვენებ შენაშენების თანახმად და ქალაქზედ დარჩენილ დაფასების გარდასახადის 1,158 მანეთის შიგ შეტანით; 2) ტფილისის ქალაქის საბჭოს დადგენილებანი სოფლის ნაწარმოებთა ეტღერის გარდასახადის აკრეფისა და აგრეთვე ტფილისის ქალაქის ლომბარდის გამგის კანდიდატად ხმოსანის ა. ს. ბაბოვის არჩევის შესახებ გაუქმებულ იქმნეს; 3) თელავის ქალაქის რწმუნებულთა კრების დადგენილება ქალაქის მამასახლისის თანაშემწის თანამდებობის განსაზღვრის შესახებ გაუქმებულ იქმნას, ამასთან ქალაქის რწმუნებულთა კრების წინადადება მიეცეს შიმუშაოს ქალაქის მამასახლისსა და მის თანაშემწეს შორის საქმეთა განაწილების წესი-რიგი და ქალაქის მამასახლისის თანაშემწისათვის სავალდებულოდ იქმნას მიჩნეული ქალაქის რწმუნებულთა კრებაში მონაწილეობის მიღება და მის დადგენილებაზედ ხელის მოწერა. 4) დუშეთის ქალაქის გამგეობის თანამდებობის კაცთა არჩევნები გაუქმებულ იქმნას, რადგან ეს არჩევნები დფარულ კენჭის ყრით არ მიმხდარა და ამასთან მამასახლისის თანაშემწე მამასახლისის დამტკიცებად ამოოურჩევიათ. 5) ტფილისის მოქალაქეთა გამგეობის თანამდებობის კაცთა არჩევნები გაუქმებულ იქმნას, ხოლო მოქალაქეთა საჩივარი მათის გამგეობის არა-წესიერად მოწყობის შესახებ, განუხილველად იქმნას დატოვებული, რადგან მისი განხილვა ქალაქის საკრებულოს არ ექვემდებარება. 6) ტრაქტირის პატრონების რწმუნებულთა საჩივარი ტფილისის ქალაქის საბჭოს იმ დადგენილებაზედ, რომლის ძალითაც სატრაქტირო გარდასახადთა საზოგადო რაოდენობა შემცირებულ არ იქმნა, განუხილველად იქმნას დატოვებული, რადგან ეს საჩივარი ჯეროვან ვადის შემდეგ არის შემოტანილი.

*. კავკასიის საფილოქსერო კომიტეტის ინსტრუქტორთა მოქმედების ანგარიშიდგან სჩანს, რომ კახეთსა და ზაქათალის ოლქის ვენახებში განსაკუთრებით გაძლიერებული ყოფილა ნაცარი, რომელსაც თვალსაჩინოდ დაუზიანებია როგორც უწამლი, ისე ნაწამლი ვენახები. გვალვისაგან დაზიანებული ქვიანსა და ქვიშიანს ნიადაგზედ გაშენებული ვენახები. ივლისის განმავლობაში გაუსინჯავთ 4488 ვენახი (21,179 ძირი) 16 სოფელში 1911 დესეტინის სივრცეზედ, ფილოქსერა ვერსად აღმოუჩენიათ.

*. ქუთაისის საგუბერნიო ადმინისტრაციას, როგორც ისმის, შუამდგომლობა აღუძრავს კავკასიის უმაღლესის თავრობის წინაშე იმის შესახებ, რომ ნება დართულ იქმნას სოფლიანი ქვიანობით ბაზრობის გამართვა. რადგან ეს შუამდგომლობა, სხვათა შორის, მოედებიდგან ქალაქის შემოსავლის მოსამატებლადაც არის აღძრული, ამის გამო ტფილისის გუბერნატორმა ყურადღება მიაქცია სიღნაღის ქალაქის მამასახლისსა, რომ სახალხო სოსლათის წესდების ძალით, სოფლელები, რომელთაც ხვა და-ზხვა ვვარისოფლის ნაწარმოები გამოაქვთ ბაზარში, არამც თუ არავითარ გარდასახადს არ უნდა იხდიდნენ, არამედ მთავრობის მოვალეობაა ეცადოს მოიზიდოს ბაზარში სხვა და სხვა ნაწარმოებით მოვაჭრენი, რათა ამით უსაპირეროს საგნების გაძვირება თავიდგან აშორებულ იქმნას.

*. ქუთაისიდგან „ახ. მიმ.“ აუწყებენ, რომ იქ ამ ერამდე უკვე ამთავრებენ საადგილ-მამულო გარდასახადის გაწერას იმათზედ, რომელნიც საკომლო ხარჯს არ იხდიან.

რუსეთი

— სამკურნალო უწყების ლაპარაკი აღუძრავს იმის შესახებ, რომ აწ არსებულ საფერშლო სკოლების ქალთა განყოფილებების პროგრამმა გაფართოებულ იქმნას. ეზრახვა აქვთ სწავლის ვადა მოუმატონ და საბენია კურსის სწავლება გაფართოვონ.

— წიგნების ვაჭართა საზოგადოებამ, როგორც გაზეთები იუწყებიან, დაავალა ამ საქმის წარმომადგენელთ რუსეთის დიდს ქალაქებში კრებები მოიხდინონ და მოიღაპარაკონ იმ საგნების შესახებ, რომელიც წიგნების ვაჭრობის საქმეს შეეხება.

10 აგვისტოს დამთავრდა თხოვნების მიღება პეტერბურგის უმაღლესს დედათა კურსებზედ. სულ თხოვნა 510 ქალმა შეიტანა. მიღებულ იქმნება ამათგან მხოლოდ 300. რამდენიმე თხოვნა ბოლგარიიდგანაც-კი მოსულა. ერთ ამერიკელ ქალსაც მოუწადინია კურსებზედ შესვლა. ებრაელი მთხოვნელთაგანი 50 ქალია.

— ამ სამოსწავლო წელს ფინლიანდიის მრავალ სკოლაში, როგორც „Нов. Вр.“ იუწყება, რუსულის ენის სწავლება სავალდებულო იქმნება.

— აღმოსავლეთის ენათა ფაკულტეტს აზრადა აქვს ამ ფაკულტეტზედ პრაკტიკულის მეცადინეობის საქმე გაფართოვოს. ამისთვის ჰეიქრეპენ დაანარსონ განსაკუთრებული „აღმოსავლეთის სემინარია“, სადაც სწავლის საქმე იმ გვარად იქმნება დაყენებული, როგორც ევროპის ზოგიერთ სასწავლებელში, მაგალითად, „Ecole des Hautes Etudes“-ში. ამის გარდა, ფაკულტეტს აზრადა აქვს ზაფხულობით სტუდენტებიც აღმოსავლეთის ქვეყნებში გაჰგზავნოს ხოლმე.

უცხოეთი

— **საფრანგეთი.** როგორც ამბობენ, შაბრდის ქუჩის მოკაზრეთ განუზრახავთ უბეჯდონ ამ სახლის პატრონს, რომელიც ინტასიმატეს ლაგს აქვს დაქირავებული და რომელშაც ამ ღამის თორმეტ საათზედ — ეუფლ გერენი კარჩაკეტილიყო ამ ადამად და მოთხრობას არ ნებდება. ეს სიჩაბრი ამის გამოუწვევია, რომ მოთხრობის განკარგულებათ, შაბრდის ქუჩს დასურულია გარეშე სალხისათვის, რადგან გერენს სადგომის კარებში დარჩენილი ყოფილა, რათა ეერ ეერ ნებ და ეერ მასთან მეოთხე რომელმაც მასმა მეგობარმა იქიდგან გასხარ ეერ მოასხენოს. რაღა თქმა უნდა, ქუჩის დასურვამ კარეშე ხალხისთვის კეშრობა სრულებით მოასხო ამ ეუჩაზე, რის გამო მოკაზრენი უკიდურესს მდგომარეობაში ჩაეგეგდნენ. გაზეთების სიტყვით, სხვენეთი სახლის პატრონი ეთოფილ ბარიეს ერთი, სიფრანგეთის ტასტის მძიებელი.

— თუ რამდენად ანტერესებს საზოგადოებას დრეფუსის საქმე, სხვათა შორის ეს შემდეგი მაგალითიდგან სჩანს:

რაგორც გაზეთები მოგვითხრობენ, 8 აგვისტოს ღამეში სიდიდგან ერთი კაცი გადაკარდნილა მდ. დუნაიში და დამრჩენია. სიდზედ უმოეთათ ამ კაცის მიერ დატოვებული წერილი, რომელშიც წერილებულ: „ეეროპისადმი! მეშიდობით მეკენიერო ქეკეანეს! ნეეს სანიდისს ერ ალ-ეეს გადატანოს, რომ ეედანაშეეფლ კაცი კიდეე ატანეეკ-ბიდეს. ამისთეეის სეეკეეელთოდ კაცსდეს, რომ „ბორდეროს“ ეკტორი მეკერ და ადეოკატს დანობილს სიტოტლეთს მოსაშობა მე კანეაზრახე. მისი მოკეკლა მიტომ მინდოდა, რომ მეშინოდა ერ კეკეკოთ, რომ მე კეოკეი დამნაშეკეე. მე კარ მოდალტე და რენის სამსეკდრო სასამართლოს კსთხოკ განთავისეუფლოს დრეფეუსეა“.

ეჭეს კარეშეკ, ეს კაცი ეჭეუზედ უნდა შეეტდარეეოს დრეფეუსის საქმის კამო, როგორც ზოგიერთს სხეკასტ მოუკეკდ ეს ამის წინდ.

—

სერბია. სერბიის მთავრობას რამდენიმე კაცი განუდეკნია ბეოგრადიდგან. მთავრობას ასეთს საქმეკეს ზოგიერთი კაზეთები უკიპეშობენ ენეეეკეზისა და მისი თანამოაზრენის საქმის კარჩეკეს. განდეეკნილები ბომბეტებულ ნაწილად რადიკალურ დასის კამოჩენილი მოდკეკნენი არიან, როგორც მაგალითად: მინისტრ-პრეზიდენტად ნიმეოფი დიკინი, ანდრა ნიკოლიჩი და პროფესორი ზეკეეინი. თუმცა ამ კაცებს სასესეკემწეფო დალტეს ერ ანაბადებს მთავრობა, მაკრამ მათი განდეკნა სიშობიდგან მაინც სეკნორად ეეენია, რათა ეეს რიგი ერ დარდეკეულიეო ენეეკენისა და სხვათა საქმის კარჩეკის დრეს. განდეკნილები ავსტრო-ეენგრეთში ეასეულან.

—

იაპონია. იაპონიის ჩინეთთან ომის გათავების შემდეგ ამ უკანასკნელისაგან სამხედრო სიხლდეკი ამიზედ მეტი ეუეია, რაც თითონ ჭრონის დასაკეკეკი ომის დროს.

იაპონიას ეკინკარიშნია ხარჯი, რომელიც კასლეა 22 თვის განმავლობაში, 1894 წლის 1 აგისტიდგან 1896 წ. 31 მარტამდის, ნამდეკლად-კი ომი გათავდა 1895 წლის აპრილის დამდეკს. ხმელეთზედ ბრძოლა და კარის შენასეკ დასეკდომია 165,000,000 იენი (იენი ეედრის ერთს მანეთს), ფლოტზედ დახარჯულა 35,000,000 იენი. ამ ნიარად მთლად დახარჯულა 200.000,000 იენი; მიიღო-კი ჩინეთისაგან სამასი მილიონი იენი.

დამეკეირდა

კალ სეკრეკედ, მტკიცედ, შეეერსეკალ: სდაკეკნით და ხალარეთით რანინი გეკეალის და ხოკარის ეეესა.

ლასურიძე

* * *

ოდეს სიბრძნე დიფარეულია და სიკეკეკ ეინინო, ვინ ერეკეს მისკენ?

გიორგი *)

* * *

ეთესოთ და ეერმე მოკიმეკოთ ნაყოფნი სედალისნი: სიეშალე, სიეეერეული, სიხარეული, სედეკრმეკეკსა, მოთმინებასა, სიტკბოებასა, სიმშეიდე და სხეკა ეოეკალეკე სათნოებასა.

თეოდორე სტეფიანე

*) გიორგი მთაწმიდელის ცხოვრების ამწერელი.

ᲟᲣᲠᲜᲐᲚ.ᲒᲐᲖᲔᲗᲘᲡᲒᲐᲜ

(ამოკრებილი ამბები)

პარიᲖᲘᲗ ამას წინეთ დაარსდა ახალი საქველᲛᲝᲥᲛᲔᲓᲝᲗ საᲑᲜᲐᲒᲝᲑᲐᲗᲐ, რომელმაც თავᲘᲡᲣᲤᲐᲠᲘ გამართა ღარიᲑᲝᲗ და ᲛᲝᲮᲣᲪᲝᲗᲐᲗᲕᲘᲗ. თავᲘᲡᲣᲤᲐᲠᲘᲡ კარეᲑᲘᲗ დიდი ᲧᲣᲗᲘᲗᲘ სდგას, რომᲖᲔᲠᲔᲗᲘᲡᲐᲗᲕᲘᲡ ᲬᲐᲠᲬᲔᲠᲘᲐᲐ: „ᲒᲝᲗᲮᲝᲕᲗ ძᲕᲘᲚᲘ კარსᲘᲢᲔᲑᲘ ᲬᲘᲡᲬᲘᲠᲝᲗ“. საᲮᲝᲜᲐᲒᲝᲓᲝᲑᲐ თავᲘᲡᲣᲤᲐᲠᲘᲗ მᲧᲝᲗᲘᲗ ღარიᲑᲝᲗ და მᲝᲮᲣᲪᲝᲗᲝᲚᲘ ძᲕᲘᲚᲘ კარსᲘᲢᲔᲑᲘᲓᲐᲜ აᲒᲠᲔᲯᲜᲔᲑᲘᲗ მსᲮᲔᲜᲔᲚᲘ ᲑᲐᲚᲜᲐᲚᲘ (ᲡᲣᲠᲐᲗ ᲬᲘᲗᲔᲚᲘᲗ „ᲕᲘᲨᲐᲜᲘ ᲣᲚᲘᲐᲜᲘᲨ“). ამ ᲑᲐᲚᲜᲘᲡᲐᲒᲐᲜ შემᲓᲔᲒᲐ ᲩᲝᲙᲘᲔᲑᲘᲡ და ᲪᲝᲪᲘᲔᲑᲘᲡ აᲬᲔᲗᲔᲑᲜᲔᲑᲘ, ᲭᲘᲗᲔᲑᲘ და კარგ ᲤᲣᲚᲘ იᲦᲔᲑᲜᲔᲑᲘ.

* * *

ᲧᲕᲔᲚᲐᲖᲔ მᲔᲢᲐᲒᲔ ᲕᲐᲠᲡᲙᲕᲚᲐᲕᲗᲐ-ᲛᲠᲘᲪᲮᲕᲔᲚᲘᲡ ᲓᲦᲔᲡ პᲚᲐᲜᲔᲢᲐ მარსი ᲐᲜᲪᲘᲢᲐᲠᲘᲡᲒᲝᲛ. თითქᲛᲘᲡ ᲧᲕᲔᲚᲐᲜᲘ სᲘᲪᲮᲝᲔᲚᲘᲡᲗᲕᲘᲡ და გაგᲔᲑᲔᲑᲘᲗ ამ პᲚᲐᲜᲔᲢᲘᲡ ᲕᲘᲗᲐᲠᲔᲑᲘᲡᲐᲗᲕᲘᲡ. ᲕᲐᲠᲡᲙᲕᲚᲐᲕᲗᲐ-ᲛᲠᲘᲪᲮᲕᲔᲚᲘᲡ ᲣᲛᲝᲛᲐᲚᲔᲡᲝᲑᲐ ᲝᲜᲐ ᲐᲠᲘᲠᲘᲡᲐᲐ, რომ მარსი ᲪᲘᲪᲮᲚᲔᲚᲘ და ᲐᲛᲐᲗᲗᲐᲜ მᲔᲢᲐᲒᲔ ᲒᲝᲜᲘᲐᲠᲘᲡ ᲐᲠᲘᲡ ᲓᲐᲡᲐᲮᲔᲚᲒᲔᲑᲣᲚᲘᲐ. სᲮᲕᲐᲗᲐ ᲨᲠᲘᲡᲘ ᲐᲛᲘᲡ დასახᲔᲚᲒᲔᲑᲣᲚᲘᲐ ᲛᲐᲠᲯᲕᲔᲜᲐ ᲓᲐ ᲐᲠᲐᲠᲘᲡ ᲐᲠᲘᲡ ᲓᲐᲡᲐᲮᲔᲚᲒᲔᲑᲣᲚᲘ. ᲐᲛᲐᲡᲗᲐᲜ ᲛᲔᲢᲐᲒᲔ ᲒᲝᲜᲘᲐᲠᲘᲡ ᲐᲠᲘᲡ ᲓᲐᲡᲐᲮᲔᲚᲒᲔᲑᲣᲚᲘ. ᲐᲛᲐᲡᲗᲐᲜ ᲛᲔᲢᲘᲠᲔᲑᲘᲗ ᲐᲛᲔᲚᲘᲡ ᲐᲠᲘᲡ ᲓᲐᲡᲐᲮᲔᲚᲒᲔᲑᲣᲚᲘ. ᲨᲔᲛᲓᲔᲒᲘ ᲓᲠᲘᲪᲔᲤᲣᲡᲘᲡᲐ ᲛᲘᲛᲝᲮᲢᲝᲕᲐ, ᲗᲣ ᲘᲥᲛᲔᲑᲝᲗᲐᲜ ᲐᲛᲘᲡᲗᲕᲘᲡ ᲐᲠᲐᲠᲘᲡ ᲐᲠᲘᲡ ᲓᲐᲡᲐᲮᲔᲚᲒᲔᲑᲣᲚᲘ. ᲐᲛᲘᲡᲗᲕᲘᲡ ᲓᲠᲘᲪᲔᲤᲣᲡᲘᲡᲐᲗᲕᲘᲡ ᲐᲠᲘᲡ ᲐᲠᲐᲠᲘᲡ ᲐᲠᲘᲡ ᲓᲐᲡᲐᲮᲔᲚᲒᲔᲑᲣᲚᲘ. ᲐᲛᲐᲡᲗᲐᲜ ᲐᲠᲘᲡ ᲐᲠᲐᲠᲘᲡ ᲐᲠᲘᲡ ᲓᲐᲡᲐᲮᲔᲚᲒᲔᲑᲣᲚᲘ. ᲐᲛᲐᲡᲗᲐᲜ ᲛᲔᲢᲘᲠᲔᲑᲘᲗ ᲐᲛᲔᲚᲘᲡ ᲐᲠᲘᲡ ᲓᲐᲡᲐᲮᲔᲚᲒᲔᲑᲣᲚᲘ. ᲛᲘᲡᲗᲕᲘᲡ ᲓᲐᲡᲐᲮᲔᲚᲒᲔᲑᲣᲚᲘ ᲐᲠᲐᲠᲘᲡ ᲐᲠᲘᲡ ᲓᲐᲡᲐᲮᲔᲚᲒᲔᲑᲣᲚᲘ. ᲛᲐᲠᲡᲘᲡ ᲪᲘᲪᲮᲚᲔᲚᲘ და ᲐᲛᲐᲗᲗᲐᲜ მᲔᲢᲐᲒᲔ ᲒᲝᲜᲘᲐᲠᲘᲡ ᲐᲠᲘᲡ ᲓᲐᲡᲐᲮᲔᲚᲒᲔᲑᲣᲚᲘ. ᲛᲐᲗᲘ ᲨᲝ